

Česká republika

Česká školní inspekce

Jihomoravský inspektorát - oblastní pracoviště Brno

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Heršpice, okres Vyškov

Heršpice 17, 684 01 Slavkov u Brna

Identifikátor školy: 600 125 971

Termín konání orientační inspekce: 14. – 15. duben 2003

Čj.:	125 44/03-11085
Signatura:	ol5bw107

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY/ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ

Základní škola Heršpice (dále jen ZŠ) je neúplnou školou s 1. až 5. ročníkem. Poskytuje ve 2 třídách vzdělání celkem 24 žákům. Stanovená kapacita ZŠ je 50 žáků. V I. třídě se vzdělávají žáci 1. a 2. ročníku, ve II. třídě je samostatný 5. ročník. ZŠ kooperuje se Základní školou Nížkovice. Ve školním roce 2002/2003 místní žáci 3. a 4. ročníku dojíždějí do ZŠ Nížkovice a recipročně žáci 5. ročníku z Nížkovic do ZŠ Heršpice.

Zřizovací listinou vydanou a schválenou zastupitelstvem Obce Heršpice je od 1. ledna 2003 škola příspěvkovou organizací obce a má právní subjektivitu. K tomuto datu se jejími dalšími součástmi staly mateřská škola a školní jídelna s vlastní varnou. Zřizovatelem školy je Obec Heršpice se sídlem na adrese Heršpice 91, 684 01 Slavkov u Brna. Na základě posledního platného *Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení* škola sdružuje základní školu s kapacitou 50 žáků, mateřskou školu s kapacitou 24 dětí a školní jídelnu s vlastní varnou s kapacitou 55 jídel.

Výuka ve všech ročnících se realizuje podle vzdělávacího programu Základní škola č. j. 16847/96-2.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a hospitovaným předmětům v ZŠ,
- materiálně technických podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v ZŠ,
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v předmětech český jazyk, matematika a prvouce v ZŠ.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Pedagogický sbor ZŠ tvoří ředitelka školy a jeden učitel. Ředitelka splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Učitel podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, stanovené příslušnou právní normou, zatím nespĺňuje. Dokončuje studium učitelství pro 1. stupeň základní školy na pedagogické fakultě.

Ředitelka školy zpracovala plán práce školy na školní rok 2002/2003, který zahrnuje nejen výchovně-vzdělávací práci, ale i spolupráci s rodiči, s dalšími partnerskými školami i oblast materiální. Dlouhodobější plánování neprovádí, koncepci rozvoje školy nezpracovala, protože byla Okresním úřadem Vyškov vedením školy pověřena jen do doby jmenování ředitele na základě konkurzního řízení, které zatím neproběhlo.

Úroveň odborného a pedagogického vedení učitele je velmi dobrá, vychází z podmínek malotřídní školy. Kontrolní činnost je plánována ve všech oblastech činnosti základní školy (mateřská škola v době vypracování plánu součástí školy nebyla). Soustřeďuje se na oblast sledování průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce ZŠ. Záznamy z hospitací jsou ředitelkou prováděny, mají stručnou formu. Jsou v nich uvedena zásadní zjištění, s nimiž je vyučující seznamován, avšak nejsou jím podepisovány. Vzhledem k velikosti školy, která má jednoduchou organizační strukturu, je práce školy optimálně organizovaná. Je zajištěn hladký průběh výchovně-vzdělávací práce ZŠ.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu a provozu školy vytváří velmi dobré podmínky pro realizaci deklarovaného vzdělávacího programu školy. Řídí se jasně definovanými pravidly. Ta jsou stanovena ve školním řádu, který je zpracován v souladu s příslušnou právní normou. Kromě základních povinností žáků stanovuje i jejich práva.

Jednoduchá organizační struktura školy (i po rozšíření o mateřskou školu) a každodenní kontakt žáků i zaměstnanců usnadňuje vzájemnou a funkční komunikaci, rychlý přenos informací a operativní řešení vzniklých problémů. Kromě denního operativního informování jsou důležité informace projednávány na pedagogických radách, které jsou celoročně plánovány s pevným programem. Projednává se na nich pedagogická problematika a dosahované výsledky výchovně-vzdělávací práce školy. Vnější i vnitřní informační systém ZŠ je funkční a všem zainteresovaným stranám vyhovuje. Spolupráce s rodiči je velmi dobrá, na třídních schůzkách a informačních dnech bývá plná účast rodičů a zákonných zástupců dětí. V několika případech rodiče využili možnosti nabízené školou a účastnili se výchovně-vzdělávacích činností ve výuce svých dětí. Ve školním roce 2002/2003 ZŠ spolupracuje s kooperující neúplnou málotřídní ZŠ Nížkovice i s oběma úplnými ZŠ ve Slavkově u Brna, kam žáci odcházejí do 6. ročníku.

Personální podmínky školy, zabezpečující vzdělávání a výchovu, mají ve sledované oblasti celkově velmi dobrou úroveň.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Prostory školy vyhovují provozu všech součástí školy. ZŠ využívá k realizaci vzdělávacího programu celkem tři učebny. Dvě z nich jsou běžné učebny s kmenovými třídami a zbývající je odborná, nadstandardně vybavená novými počítači a další technikou v rámci programu *Internet do škol*. Tuto učebnu využívá škola v některých předmětech prostřednictvím dostupných výukových programů a při práci počítačového kroužku. ZŠ je však vybavena názornými učebními pomůckami - demonstračními a žákovskými - spíše podprůměrně. Důvodem je ta skutečnost, že místní základní škola byla v roce 1978 zrušena. Její činnost byla obnovena až v roce 1991 a v tomto období nebyly učební pomůcky doplňovány. Chybějící pomůcky však vyučující nahrazují vlastnoručně vytvářenými jednoduchými didaktickými pomůckami (demonstrační, žákovské). V části výuky bylo sledováno jejich efektivní využití žáky. Vybavení učebnicemi a dalšími učebními texty je velmi dobré. Žáci používají schválené učebnice, které plně vyhovují učebním osnovám realizovaného vzdělávacího programu. Vyučující využívají k přípravě a doplnění poznatků do školní knihovny průběžně doplňovanou odbornou a pedagogickou literaturu.

Učebny s kmenovými třídami jsou prostorné, čisté, světlé, vhodně vybavené nábytkem a názornými učebními pomůckami. V rámci reálných možností vytvářejí motivující prostředí pro výuku jednotlivých předmětů. Žákovský nábytek je kvalitně renovovaný, odpovídá antropometrickým požadavkům žáků jednotlivých ročníků. V učebnách jsou umístěny přístroje audiovizuální techniky. Ve výuce se používají schválené učebnice a pracovní sešity. Materiální zdroje ZŠ jsou efektivně využívány, ředitelka sleduje jejich uplatnění ve výuce.

Materiální podmínky školy jsou celkově velmi dobré a umožňují realizovat vzdělávací program.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE ŠKOLE V PŘEDMĚTECH ČESKÝ JAZYK A MATEMATIKA

Realizace vzdělávacích programů

Výchova a vzdělávání probíhá v souladu s realizovaným vzdělávacím programem Základní škola č. j. 16 847/96-2.

Výuka je plánována v souladu s platnými učebními dokumenty a v souladu se standardem základního vzdělání. Organizace výuky koresponduje s platnými učebními plány, učivo ve sledovaných předmětech bylo v souladu s učebními osnovami předmětu.

Výuka je v souladu s učebním plánem a platnými učebními osnovami. Rozvrh hodin odpovídá právní normě a respektuje psychohygienické zásady.

Povinná dokumentace školy je vedena v úplnosti a průkazně dokládá průběh vzdělávání a výchovy. Dílčí administrativní nedostatky byly odstraněny v průběhu inspekce.

Povinná dokumentace školy podle právních norem je vedena průkazným způsobem.

Systém kontroly naplňování učebních plánů a učebních osnov je účinný.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech český jazyk a matematika

Hospitace ve sledovaných předmětech byly provedeny u obou vyučujících. Chybějící odborná a pedagogická způsobilost učitele, stanovená příslušnou vyhláškou, neměla výraznější negativní dopad na kvalitu výuky. Pedagogická invence, dovednosti a promyšlené činnosti obou vyučujících pozitivně ovlivňovaly kvalitu sledované výuky. Výuka sledovaných předmětů probíhala v souladu s platnými učebními osnovami.

Organizace výchovně-vzdělávací činnosti ve sledované výuce ve třídě se spojenými ročníky byla zcela odlišná ve srovnání střídou se samostatným ročníkem. Vyučující se v této třídě dařilo optimalizovat míru přímé výuky v jednom ročníku a samostatnou práci v druhém ročníku třídy. Stanovené vzdělávací cíle jednotlivých navštívených hodin odpovídaly učebním osnovám a v průběhu výuky se dařilo splnit. Délka pedagogické praxe, pedagogická způsobilost, zkušenosti vyučující na jedné straně a invence učitele nahrazující délku pedagogické praxe a dosud nedokončené pedagogické vzdělání na druhé straně výrazně pozitivně ovlivňovala efektivitu a kvalitu sledované výuky. Přestože ve třídě se spojenými ročníky měla vyučující méně času na přímou práci s jednotlivými ročníky, byla práce se žáky účinná, vyučovací čas byl efektivně využit stejně jako ve třídě se samostatným ročníkem, kde měl učitel však více času na přímou práci se žáky.

Výběr, sled a množství informací byly voleny s ohledem na podmínky třídy a náročnost učiva. Vyučujícím se dařilo usměrnit pozornost žáků vhodnou průběžnou motivací. V úvodu hodin vyučující zjišťovali výchozí znalosti žáků a osvojení učiva potřebného pro vysvětlení nového učiva. Vyučující postupovali od jednoduchého ke složitějšímu, navazovali na poznatky žáků, nové poznatky se žáky upevňovali a procvičovali. Volili vhodné vyučovací metody a formy výuky, které odpovídaly reálným podmínkám v jednotlivých třídách. Výuku byla členili, střídali vyučovací metody a formy činností, v nižších ročnících i měnili pracovní místo. Snažili se podchytit zájem žáků o probírané učivo, udržet jejich soustředěnost a snižovat jejich únavu. Tato snaha se většinou dařila realizovat. Vytvářeli žákům dostatečný prostor pro samostatnou práci. Hospitované hodiny byly organizačně promyšlené a připravené. Zadávané úkoly byly v souladu se zásadou přiměřenosti. V případě potřeby, zejména při samostatné práci, vyučující poskytovali žákům potřebnou individuální pomoc. Učební pomůcky na škole dostupné,

případně vytvořené vyučujícími zvýšily názornost a snadnější pochopení učiva. Přístroje audiovizuální techniky však ve sledovaných hodinách nebyly použity.

V hodinách *českého jazyka* vyučující učili žáky již od nejnižších ročníků spisovně se vyjadřovat, dbali na gramatickou správnost mluveného i písemného projevu. Při opakování učiva žáci většinou správně odpovídali, převážná část z nich dovedla probírané mluvnické jevy správně určit. Někteří žáci však odpovídali málo zřetelně, nevýrazně či jednoslovně. V hodinách *matematiky* učitelé vedli žáky k upevňování pamětného i písemného počítání a k rozvoji logického myšlení řešením slovních úloh. Vedli je k upevňování dosud probraných základů matematických postupů, posilovali základní vztahy v aritmetickém učivu. Vyučující si vhodnými způsoby zabezpečovali účinnou zpětnovazební informovanost o míře pochopení a osvojení učiva. Při řešení úkolů vhodně využívali učebnice. Vyučující zařazovali vzhledem k věku odpovídající slovní úlohy s praktickou tematikou, což žáky dostatečně aktivizovalo. Probírané učivo mělo přímou vazbu na již dříve probrané učivo.

V průběhu vyučování se vyučujícím dařilo pozitivně žáky motivovat a vzbudit tak jejich dostatečnou pozornost a zájem o práci, vstupní motivace však byla využita jen ojediněle. Zařazovaná průběžná motivace a bezprostřední pozitivní hodnocení každého splněného úkolu příznivě působilo na žáky a zvyšovalo jejich aktivitu. Neúspěchy učitelé hodnotili citlivě, prováděli nápravná opatření.

Výsledky výuky byly vyhodnocovány, nedostatky napravnovány. Metoda práce s chybou byla využita pouze ojediněle. Učitelé měli v hodinách zabezpečenu účinnou a bezprostřední zpětnou vazbu o míře pochopení a zvládnutí učiva. Převážná většina žáků byla ve vyučování aktivní. Z dosažených dobrých výsledků své práce měli žáci zjevnou radost.

Otevřenou komunikací a dobrou spoluprací se žáky se učitelům podařilo vytvořit příznivou pracovní atmosféru. Vyučující měli pěkný vztah k dětem a respektovali jejich osobnost, byla sledována jejich přirozená autorita. Žáci se chovali slušně, ukázněně, respektovali dohodnutá pravidla společenského chování. Žáci již od nejmladších uměli pracovat samostatně, vzájemně si pomáhat a spolupracovat na společných úkolech. Slovní projev byl většinou správný.

Kvalita průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy měla celkově velmi dobrou úroveň.

Výsledky vzdělávání a výchovy

Kontrolou předložené dokumentace bylo zjištěno, že škola výsledky vzdělávání a výchovy žáků sleduje a analyzuje. Ke zjišťování výsledků vzdělávání využívá pouze vlastní hodnotící nástroje (diktáty, písemné práce a krátké testy). Na základě výsledků vyučující v obou třídách provádí potřebná nápravná opatření. Jistým měřítkem je úspěšnost žáků při přijímacím řízení ke studiu na víceletém gymnáziu. S výsledky výchovně-vzdělávací práce škola veřejnost seznamuje.

Cílené vedení žáků k aktivnímu osvojování učiva a k dovednostem samostatně pracovat již u nejmladších dětí, stejně jako zvládat problematiku osvojování získaných vědomostí při řešení zadávaných úkolů bylo sledováno ve všech hospitovaných hodinách. Při těchto činnostech se učili efektivně využívat učebnice a hledat v nich potřebné informace. Zájem žáků o předmět a jejich aktivní práci zabezpečovali vhodnou motivací zaměřenou na uplatnění učiva v běžném životě. Cílem a součástí výchovně-vzdělávací práce bylo rozvíjení hodnotových cílů. Žáci si upevňovali základní mravní hodnoty, základní pravidla společenského chování, spolupracovat a vzájemně si pomáhat.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

V *Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení* vydaném MŠMT ČR dne 25. 3. 2003 pod č. j. 33 457/02-21 s účinností od 1. 1. 2003 je název školy uveden v souladu s vyhláškou o základní škole. Ve *Zřizovací listině příspěvkové organizace* vydané jejím zřizovatelem je její název rozšířen o slova „příspěvková organizace“. Ostatní sledované údaje se v obou dokumentech shodují.

Souběžně s orientační inspekcí proběhla tematická inspekce „*Hodnocení realizace projektu PI – Informační gramotnost v rámci státní informační politiky ve vzdělávání.*“ Zjištění z této tematické inspekce, která probíhá i v jiných školách, budou souhrnně zveřejněna ve Zprávě ČŠI o školním roce 2002/2003 a na webových stránkách ČŠI.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. *Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení* vydaném MŠMT ČR dne 25. 3. 2003 pod č. j. 33 457/02-21 s účinností od 1. 1. 2003
2. *Zřizovací listina příspěvkové organizace* vydaná a schválená zastupitelstvem Obce Heršpice dne 4. října 2002 s účinností od 1. ledna 2003 a její dodatek ze dne 27. února 2003 k vymezení majetku
3. Výkaz o Základní škole Heršpice podle stavu k 30. 9. 2002
4. Evidence žáků ZŠ Heršpice ve školním roce 2002/2003
5. Třídní knihy obou tříd ZŠ Heršpice ve školním roce 2002/2003
6. Třídní výkazy všech ročníků ZŠ Heršpice ve školním roce 2002/2003
7. Katalogové listy všech žáků ZŠ Heršpice ve školním roce 2002/2003
8. Provozní řád ZŠ Heršpice
9. Školní řád (vnitřní řád školy) ZŠ Heršpice ve školním roce 2002/2003
10. Plán práce ZŠ Heršpice na školní rok 2002/2003
11. Záznamy z jednání pedagogické rady
12. Rozvrh hodin jednotlivých tříd a ročníků ZŠ Heršpice na školní rok 2002/2003
13. Kniha úrazů
14. Doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků ZŠ Heršpice
15. Plán kontrolní činnosti ve školním roce 2002/2003
16. Záznamy o kontrolní činnosti ředitelky školy ve školním roce 2002/2003
17. Záznamy z provedených hospitací ředitelky školy ve školním roce 2002/2003
18. Protokoly a záznamy o provedených kontrolách na škole
19. Výroční zpráva o činnosti Základní školy ve školním roce 2001/2002

ZÁVĚR

Personální podmínky školy vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu jsou velmi dobré. Odbornost a dlouholeté zkušenosti na jedné straně, pedagogická invence a nové přístupy k výuce na straně druhé, se pozitivně projevovaly na kvalitě sledované výuky.

Materiálně-technické podmínky zabezpečení výuky podle učebních dokumentů realizovaného vzdělávacího programu školy jsou v ZŠ celkově velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání respektují učební osnovy vzdělávacího programu a plnění jeho výchovných a vzdělávacích cílů. Pedagogové rozvíjejí nejen vědomosti žáků, ale vedou žáky i k posilování pozitivních hodnotových postojů, orientací a motivů jejich jednání. Organizace výuky odpovídá specifickým podmínkám málotřídní školy.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektor Titul, jméno a příjmení Podpis

Mgr. Jaroslav Krška

Mgr. Jaroslav Krška, v. r.

Ve Vyškově dne 12. května 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 28. 5. 2003

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu Podpis

Eva Frýbortová, ředitelka Základní školy Heršpice

Eva Frýbortová, v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor školství, Žerotínovo nám. 3/5, Brno	19. 6. 2003	64/2003
Obec Heršpice 91, 684 01 Slavkov u Brna	19. 6. 2003	66/2003

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány